

Plenum

Onsdag 13.11.2024 kl. 14.00—22.00

9. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2025 och lag om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen samt till vissa andra skattelagar

Regeringens proposition RP 108/2024 rd

Utskottets betänkande FiUB 16/2024 rd

Första behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 9 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 16/2024 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen. — Ledamot Lohi, varsågod.

Debatt

15.48 **Markus Lohi kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen tässä puheenvuorossani valtiovarainvaliokunnan mietinnön koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiksi muiksi verolaeiksi. Tämä asiahan on paitsi sisällöltään merkittävä myös hyvin tekninen ja sisältää useita lakiesityksiä ja myös teknisiä osuuksia taulukkojen osalta, mutta yleiseltä tasolta voi todeta sen, että valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Tässä esityksessähän ehdotetaan säädettäväksi laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta, muutettavaksi tuloverolakia, verotusmenettelystä annettua lakia ja verontilityslakia sekä kumottavaksi eräät elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja maatilatalouden tuloverolain säännökset. Ehdotettu laki vuoden 2025 tuloveroasteikosta sisältää valtionverotuksessa sovellettavan progressiivisen ansiotulon tuloveroasteikon. Asteikon muita kuin kahta ylintä tuloarajaa korotettaisiin noin 3,4 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi. Tätä indeksitarkistusta ei tehtäisi kuitenkaan asteikon kahteen ylimpään tuloarajaan. Osana ansiotulovähennyksen korvaamista työtulovähennyksellä muutettaisiin asteikon kahta ylintä marginaaliveroprosenttia. Nämä ehdotuksethan perustuvat pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan ja niihin verolinjauksiin, joita on tehty myös hallituksen parissa, ja siltä osin valiokunta mietinnössään luonnollisesti yhtyy tähän hallituksen esitykseen ja kannattaa sitä.

Tähän esitykseen sisältyy myös kotitalousvähennykseen tehtäviä muutoksia, jotka ilmevät tarkemmin sieltä hallituksen esityksestä ja luonnollisesti tästä mietintötekstistä osana näitä kehysriihessä tehtyjä lisätoimia julkisen talouden vahvistamiseksi. Hallitushan päätti kotitalousvähennyksen supistamisesta 100 miljoonalla eurolla. Kotitalousvähennyksen supistaminen ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vähennyksen enimmäismääräksi ehdotetaan 1 600 euroa, korvausprosentiksi työkorvauksissa 35 prosenttia ja palkoissa 13

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

prosenttia sekä omavastuuosuudeksi 150 euroa. Esityksen mukaan vähennyksen perusteisiin ehdotettavat muutokset on mitoitettu siten, että vähennysprosentit säilyisivät mahdollisimman suurina.

Useimmat valiokunnan kuultavista ovat vastustaneet ehdotettua kotitalousvähennyksen supistamista. Kuulemisissa on pidetty supistamisen määrää suurena ja tuotu esille muun muassa, että omavastuuosuuden korottaminen jättää vähennyksen ulkopuolelle aiempaa enemmän pieniä työsuorituksia. Vuoden 2024 loppuun asti voimassa olevan tilapäisen kotitalous-, hoito- ja hoivatyön korotetun kotitalousvähennyksen päättymisen on nähty korostavan nyt ehdotetun kotitalousvähennyksen leikkauksen suuruutta. Kotitalousvähennyksen jatkuvien muutosten on myös nähty heikentävän yritysten toimintaympäristöä ja kotitalousvähennyksen ymmärrettävyyttä. Toisaalta kuulemisissa kotitalousvähennyksen supistaminen on nähty myös hyvänä kohteena julkisen talouden sopeutukselle. Tältä osin on tuotu esille muun muassa, että kotitalousvähennystä hyödyntävät kaikista eniten suurituloiset kotitaloudet ja että kotitalousvähennykseen kuluu vuosittain noin puoli miljardia euroa verotuloja nykyisillä säännöksillä. Lisäksi on viitattu tähänastiseen tutkimustietoon siitä, ettei kotitalousvähennys toteuta tehokkaasti sille asetettuja tavoitteita työllisyyden tukemisesta.

Hallituksen esityksestä ilmenevien seikkojen ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää ehdotettua kotitalousvähennyksen supistamista tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Tässä hallituksen esityksessä esitetään myös pienehköjä muutoksia työsuhteautojen verotuksiin, ne ilmenevät myös tuolta mietintötekstistä, ja valiokunta tässä omassa mietinnössään tukee niitä muutoksia. Myös finanssialan asiakasetujen verotukseen esitetään tässä muutoksia niin, että ne olisivat jatkossa veronalaista tuloa, ja siltäkin osin valiokunta yhtyy hallituksen esitykseen. Valiokunta pitää siis tältäkin osin ehdotettuja säännöksiä tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät 1.—6. lakiehdotuksen. Ja totean vielä, että tähän mietintöön on jätetty kolme vastalauseita, jotka sitten täällä istunnossa luonnollisesti erikseen esitellään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

15.54 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Nyt, kun puolet hallituksen tämän kauden budjeteista on annettu, niin voidaan arvioida myös hallituksen tekemää veropolitiikkaa kokonaisuutenaan ja niitä muutoksia, joita hallitus nyt sitten esittää tuloverotukseen ensi vuodelle. Ehkä alkuun on hyvä kuvata todella hallituksen kaksi isointa muutosta, jotka hallitus on omassa veropolitiikassaan tehnyt.

Ensimmäinen on se, että heti kautensa alussa hallitushan antoi historian suurimman tuloveroalen ministereiden tuloluokkaan, siis heille, jotka tienaa 14 000 euroa kuukaudessa. Heille jo viime vuonna ensimmäisenä tekonaan hallitus antoi historian suurimman tuloveroalen. Ja sitten vastaavasti tänä vuonna, kun hallitus on valtiontaloutta paikkaillut myös veronkorotuksilla, suurimmat veronkorotukset suhteellisesti kaatuvat pieni- ja keskituloisten maksettavaksi, kun hallitus reippaalla kädellä, suorastaan historiallisen suuresti korottaa arvonlisäveroja. Tässä suhteessa sosiaalidemokraattien linja on toinen.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

SDP yhtyy niihin tavoitteisiin, joita tässäkin esityksessä on useampia sisällä, kuten esimerkiksi siihen, että veronkevennykset tehdään painottaen pieni- ja keskituloisia ja myös parannetaan lapsiperheiden asemaa verotusta keventämällä. Mutta tässä jo ensimmäinen ero tulee siitä, että sosiaalidemokraatit tekisivät huomattavasti suuremman työtulovähennyksen painottaen pieni- ja keskituloisia ja korottaisimme myös tätä lapsivähennyksen määrää, koska varsinkin kun otetaan huomioon hallituksen aiemmat päätökset lapsiperheiden osalta, joilla on vakavasti aiheutettu haittaa lapsiperheiden toimeentulolle, on syytä hieman enemmän pystyä näitä leikkauksia kompensoimaan myös verotuksen keinoin. Samalla tämä tietenkin kannustaisi sitten vastaanottamaan työtä, kun sekä työtulovähennystä yleisesti että myös tätä lapsivähennystä korottaisimme enemmän kuin hallitus.

No, hallitus on sitten paikkaillut myös sitä linjaa, että kun todella antoi suurimmat veronkevennyksensä ministereiden tuloluokkaan, niin ensi vuodelle hallitus esittää, että kahden ylimmän tuloluokan osalta verotuksen normaaleja indeksitarkastuksia ei tehdä, jotka siis muihin tuloluokkiin normaalisti tehdään. SDP lähtee siitä, että näillä verotuksen indeksitarkastuksilla ei lähdettäisi tekemää politiikkaa, vaan ne tehtäisiin kautta linjan aivan normaalisti. Sitten rehellisesti olisimme sitä mieltä, että niissä ylemmissä tuloluokissa laskisimme solidaarisuusveron rajan sille tasolle, jolla se oli ennen tämän hallituksen aloittamista, ja siihenkin sitten totta kai tekisimme myös indeksitarkastuksen, jotta inflaation jylätessä verotus ei siltä osin kiristy.

Toinen iso ero, joka sosiaalidemokraateilla on suhteessa hallitukseen, liittyy tähän eläketulovähennyksen heikentämiseen. Hallitushan on todella räätälöinyt nyt sitten ensi vuodeksi eläkkeensaajille lisäveron, joku sanoisi jopa, että ikäveron. Tätä politiikkaa SDP ei hyväksy, ja SDP esittää, että tämä eläketulovähennyksen heikennys tästä esityksestä poistetaan.

Toisekseen, kun tulemme sitten tänne tuloverotuksen muuhun kokonaisuuteen, hallitushan on pyrkinyt helpottamaan esimerkiksi työn perässä liikkumista sillä, että on alentanut polttoaineveroa, mutta kun otetaan huomioon, että hallitus samanaikaisesti matkakuluvähennystä on heikentänyt, niin tosiasiallisesti pitkiä työmatkoja ajavat ja muuten kulkevat ovat tässä joutuneet maksumiehiksi. Senpä takia SDP esittää korotettua matkakuluvähennystä, jotta myös työn vastaanottaminen pidemmältä on mahdollista ja kannustavaa. Tämä itse asiassa kohdentuu heille, jotka tosiasiallisesti tarvitsevat esimerkiksi työn perässä liikkumiseensa autoa, huomattavasti paremmin kuin se, että on tehty yleisiä kevennyksiä tänne polttoaineverotukseen.

Toisekseen lähtisimme siitä, että emme haluaisi laittaa työnantajille lisää hallinnollista taakkaa siinä, voidaanko esimerkiksi lataussähkö tarjota edelleen niin halutessaan työsuhte-etuna. Tältä osin pitäisimme nykykäytännön voimassa.

Hallitus myös kohtuullisen paljon tekee muutoksia kotitalousvähennykseen, niin kuin tässä alkuun kuulin. SDP lähtee siitä, että esitämme parannuksia kotitalousvähennykseen varsinkin kotipalveluiden osalta, jossa tämän korotetun korvausprosentin pitäisimme siellä 60:ssä emmekä myöskään nostaisi omavastuuta, ja tältä osin helpottaisimme varsinkin pieni- ja keskituloisten mahdollisuuksia hyödyntää kotitalousvähennysjärjestelmää. Tämähän kohdistuu, kun katsotaan tätä kotipalveluiden kokonaisuutta, pitkälti sellaisiin palveluihin, joita myös ikäihmiset käyttävät, ja tältä osin meidän esityksellämme myös ikäihmisten kyky asua omassa kodissaan pidempään paranisi. Kotitalousvähennyksellä totta kai halutaan myös helpottaa sitä vaikeaa tilannetta, joka monella palvelualan yrityk-

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

sellä tällä hetkellä on, ja sitä kautta myös yrittäjät saisivat lisää kysyntää ja työllisyyskin sitä kautta vahvistuisi.

Ylipäättänsä kun ynnäilen yhteen näitä muutoksia, joita sosiaalidemokraatit tähän hallituksen esitykseen ovat tekemässä, niin johtopäätös on selvä: sosiaalidemokraatit esittävät huomattavasti suurempia veronkevennyksiä pieni- ja keskituloisille, palkansaajille, eläkkeensaajille, pienyrittäjille kuin hallitus, siis suurempia veronkevennyksiä pieni- ja keskituloisille, palkansaajille, eläkkeensaajille, pienyrittäjille. Tältä osin tämä sosiaalidemokraattien linja on myös kasvua ja työllisyyttä tukeva. Varmistetaan se, että ihmisillä on ostovoimaa, ja varmistetaan se, että tähän maahan työtä syntyy jatkossa.

Arvoisa puhemies! Teenkin tässä vaiheessa vastalauseemme mukaiset esitykset, ja ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 1 sisältyvät ehdotukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen.

16.00 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Mielelläni kannatan näitä edustaja Räsänen tekemiä esityksiä ja sitä, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen 1 mukainen pohja.

Edustaja Räsänen mielestäni hyvin kuvasi tämän sosiaalidemokraattisen verolinjan, joka lähtee siitä, että työn verotusta kevennetään puolisen miljardia enemmän kuin hallitus tekee. SDP:n verolinja on myös oikeudenmukainen siinä mielessä, että meillä pieni- ja keskituloinen palkansaaja, pieni- ja keskituloinen eläkkeensaaja maksaisi vähemmän veroja kuin mitä hallitus esittää. On myös tärkeää, että me tukisimme nyt paljon kärsineitä lapsiperheitä paremmalla lapsivähennyksellä kuin mitä hallitus esittää.

Kuten edustaja Räsänen kertoi, niin tämä hallitushan aloitti taipaleensa sillä, että se teki historiallisen suuren veronkevennyksen ministerien tulotasolle tämän solidaarisuusveron myötä, ja sen jälkeen, seuraavaksi, hallitus päätti moukaroida tavallista kuluttajaa aika jättimäisillä arvonlisäveron korotuksilla. Parhaillaankin meillä on pöydällä nämä alennetut kannat, ja sitähan edelsi tämä yleisen arvonlisäveron kova korotus, joka kyllä syö ostovoimaa ja iskee pieniin yrittäjiin. Mutta tämä ei vielä riittänyt hallitukselle. Sen lisäksi hallitus päätti keksiä lisäveron eläkkeensaajille, sanoisinko, ihan ryöstöveron, ja tämäkään ei mielestäni ole millään tavalla viisasta, se ei ole oikein, eikä ole talouspoliittisesti järkevää leikata eläkkeensaajien ostovoimaa. Me SDP:ssä emme hyväksy tätä hallituksen ryöstöretkeä eläkkeensaajien kukkarolle.

Tässä salissa on puhuttu paljon kasvusta ja työllisyydestä, ja minusta on tärkeää myös, että SDP omassa esityksessään tukee muun muassa pienten yrittäjien työllisyyttä pitämällä tämän hoiva- ja hoitotyön ja kotiavun kotitalousvähennyksen ennallaan. Se myös auttaa tänä päivänä paljon ikäihmisiä, jotka tarvitsevat paljon hoivaa ja apua sinne omaan kotiin, ja siksi mielestäni tämä esitys on erittäin hyvä ja perusteltu. Näillä SDP:n esityksillä me tuemme kasvua, me tuemme työllisyyttä ja me tuemme oikeudenmukaista veropolitiikkaa, jossa verot määräytyvät maksujen mukaan. Sitä kautta, puhemies, minä edelleen olen sitä mieltä, että juuri tällä linjalla meidän kannattaisi jatkaa eikä mennä sellaiselle kurjistamisen tielle, minne hallitus on nyt meidät vienyt.

Hyvällä mielellä kannatan edustaja Räsänen esityksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Meriluoto.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

16.03 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Verotuksen tehtävä on turvata hyvinvointivaltion rahoitus ja myös tasata varallisuus- ja tuloeroja ja ohjata käyttäytymistä pois haitallisista toimintatavoista. Peruslähdekohta on, että veroa tulee maksaa maksukyvyn mukaan. Suomen verojärjestelmän progressiivisuudesta puhutaan paljon, mutta verotuksen tuloeroja tasaava vaikutus on heikentynyt jo pitkän aikaa. Suuri osa veroista on muita kuin tuloista ja varallisuudesta maksettavia progressiivisia veroja. Esimerkiksi kaikki kuluttajat maksavat arvonlisäveroa, mutta koska pienituloiset kuluttavat suhteellisesti enemmän tuloistaan, alvi osuu heidän lompakkoonsa eniten. Vasemmistoliitto palauttaisikin yleisen alv-kannan 24 prosenttiin tukeakseen pieni- ja keskituloisia ja heidän ostovoimaansa sekä myös pieniä yrityksiä.

Mutta myöskään tuloverotus ei ole tällä hetkellä kokonaisuudessaan progressiivista, sillä maksettujen kokonaisverojen osuus tuloista itse asiassa laskee kaikkein suurituloisimpien kohdalla. Kevyen pääomatuloverotuksemme vuoksi suurituloisten veroaste ylipäättään vaihtelee hyvin paljon tulojen lähteen ja koostumuksen mukaan. Nämä tässä käsiteltävät hallituksen esitykset tuloveroasteikon muutoksista suosivat suurituloisia. Kolme ylintä tulodesiiliä hyötyvät eniten hallituksen vuodelle 25 esittämistä veromuutoksista.

Orpon hallitus on keventänyt suurituloisten verotusta nostamalla solidaarisuusveron alarajan 150 000 euroon. Vielä vuonna 23 ylimmän tuloluokan raja oli 85 800 euroa. Vasemmistoliitto peruisi tämän suurituloisille kohdennetun veronkevennyksen ja säätäisi solidaarisuusverosta pysyvän veron.

Hallituksen esityksestä eläketulon verotusta kiristetään pienentämällä eläketulovähennystä. Tämä merkitsee sitä, että 22 500 euron ylittäviltä vuosituloilta eläketulovähennys leikkaantuu aiempaa nopeammin. Vasemmistoliiton mielestä tämä muutos ei kohtelee eläkeläisiä oikeudenmukaisesti, ja niinpä näiden edellä kuvattujen perusteluiden vuoksi ehdotan, että tämän asian käsittelyn pohjaksi otetaan moniste-ehdotukseemme sisältyvät lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Pekonen.

16.05 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Edustaja Meriluoto hyvin tässä edellä kertoi, mikä on verotuksen tehtävä, ja suomalaiset ovat pääsääntöisesti ainakin toistaiseksi tyytyväisiä siihen, mitä hyvinvointivaltio Suomi heille tarjoaa. Viime vuonna tehdyn asennetutkimuksen mukaan yli 70 prosenttia suomalaisista maksaa veronsa mielellään, ja usein muun muassa sosiaalisessa mediassa ihmiset tituleeraavat itseään iloisina veronmaksajina — koulutusta, sivistystä, terveyttä, hyvinvointia, turvallisuutta ja niin edelleen.

Suomen verotuksen progressiivisuutta on pidetty oikeudenmukaisena, ja jokainen maksaa maksukyvyn mukaan, jotta kaikilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet niin koulutukseen kuin sitten terveydenhuoltoonkin. Progressiivisuus myös tasaa tuloeroja.

Puhemies! Suomen sisäisen turvallisuuden yksi suurimmista uhista on eriarvoisuuden kasvu, ja olen huolissani siitä, miten hallituksen esitys nyt myös verotuksen kautta kasvat-
taa eriarvoisuutta. Nämä hallituksen esitykset tuloveroasteikon muutoksista suosivat suurituloisia. Samalla hallitus leikkaa heikoimmassa asemassa olevilta esimerkiksi heikentämällä hoitajamitoitusta myöhemmin tänään tässä täysistunnossa, ja toisaalta hallitus kurittaa pienituloisia asiakasmaksujen korotuksilla ja myös arvonlisäveron korotuksilla, mikä

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

nostaa ruoan ja lääkkeiden hintaa. Tämä on, puhemies, niin epäoikeudenmukaista politiikkaa, että kannatan edustaja Meriluodon esitystä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lohi.

16.07 Markus Lohi kesk: Arvoisa puhemies! Hetki sitten valiokunnan puheenjohtajana esittelin valiokunnan mietinnön, jossa tuettiin hallituksen esitystä. Nyt esittelen keskustan vastalauseen, jossa ei tueta hallituksen esitystä. [Mika Lintilä: Tuttu tunnel!] Tämöinen pieni sävyero tässä tällä kertaa.

Arvoisa puhemies! Lähdän liikkeelle meille tärkeästä, ei pelkästään symbolisesta vaan tärkeästä asiasta, kotitalousvähennyksestä. Meidän mielestämme, keskustan mielestä, sitä ei pitäisi kerta kaikkiaan romuttaa. Tällä hetkellä kotitalousvähennystä voi saada 40 prosenttia remonttitoiden työn osuudesta ja 60 prosenttia kotitalous-, hoiva- tai hoitotyön osuudesta, jos palvelu ostetaan yritykseltä. Enimmäismäärä on tällä hetkellä 2 250 euroa remonttitoista ja 3 500 euroa kotitalous-, hoiva- ja hoitotoista sekä fysioterapiasta. Omavastuu 100 euroa.

Nyt hallitus on romuttamassa tämän niin, että leikkauksen jälkeen kotitalousvähennystä voi ensi vuoden alusta lähtien saada korkeintaan 1 600 euron määrän henkilöä kohden. Vähennys on 35 prosenttia työn osuudesta, jos ostaa työn tai hankkii palvelun yritykseltä. Lisäksi kotitalousvähennyksen omavastuuosuus nousee 50 euroa 150 euroon saakka.

Tapasin pari viikkoa sitten yrittäjän, joka tuottaa juuri tällä alalla hoito- ja hoivapalveluita, kotitalouspalveluita. Heillä on kymmenen työntekijää, ja hän sanoi, että heillä on muutosneuvottelut. Tämän muutoksen takia he joutuvat irtisanomaan puolet noista työntekijöistä.

Tässä puhutaan tilanteesta, jossa kotitalousvähennystä meillä käyttää nykymallin mukaisesti noin 195 000 eläkeläistäkin, siis kotitaloustöihin, pieniin remonteihin, hoivatoihin, ja nyt tätä ollaan aika radikaalisti romuttamassa. Keskusta ei hyväksy tällaista veropolitiikkaa. Samaan aikaan kun hyvinvointialueita ajetaan taloudelliseen ahdinkoon, meidän pitäisi mieluummin kannustaa ihmisiä, joilla on varaa, itse hankkimaan palveluita, pärjäämään kotona pidempään. Se olisi koko yhteiskunnan etu.

Arvoisa puhemies! Tietenkin toinen keskeinen ero on se, että me tekisimme tuloverotuksen ratkaisut eri tavalla. Hallitushan nosti solidaarisuusveron alarajaa sinne 150 000 euroon. Keskusta pitäisi sen entisellään, mutta me tekisimme kyllä kaikkiin taulukoihin tämän indeksitarkistuksen, niin että kun rahan arvo muuttuu, yleinen kustannustaso nousee, se helpottaisi, ettei kenenkään verotus sitä kautta kiristyisi. Tässä meidän ratkaisussamme meillä tulisi 50 miljoonaa enemmän verotuloja, jotka me kyllä käyttäisimme tänne tuloverotuksen puolelle kaikille työtulovähennyksen parantamiseen, niin että me yhteenlaskettuna tuloverotuksen puolella emme kiristäisi tuloverotusta mutta tämä jako menisi hieman eri tavalla.

No, sitten on kolmas, tämä eläkeläisten verotus. Arvoisa puhemies, hallitushan on kiristävässä verotusta eläkeläisten osalta 50 000 euroon saakka, mutta sitten jos tienaat yli 50 000 euroa eläkettä tai saat eläkettä yli 50 000 euroa vuodessa, verotus ei kiristyisi. Keskustan vaihtoehto on reilumpi. Me kiristäisimme verotusta myös niiltä, jotka saavat eläkettä 50 000—92 100 euroa vuodessa eli sinne solidaarisuusveron alarajaan saakka, kun on tehty se indeksitarkistus. Tämä ratkaisu tarkoittaisi sitä, että suurituloisillakin eläkeläisillä hieman verotus kiristyisi aina sinne 90 000 euron vuosieläkkeisiin saakka, mutta kun tämä

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

kiristys jaetaan isommalle porukalle, niin kaikilla se kiristys olisi pienempi. Myös niillä alle 50 000 euron eläkkeen saajilla olisi pienempi se korotus kuin hallituksen esityksessä. Kaikilla vähän korottuisi, mutta kun jaettaisiin se isommalle porukalle, saisimme pienemmän korotuksen.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla, jotka ovat suomalaisten verotuksen oikeudenmukaisuutta korostavia, työtä ja toimeliaisuutta edistäviä kotitalousvähennyksen osalta, teen ehdotuksen, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 2 sisältyvät lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

16.13 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Orpon hallituksen politiikka on kokonaisuudessaan epäreilua ja eriarvoistavaa. Hallitus kohdistaa leikkauksia kaikkein heikoimmassa asemassa oleville samalla, kun kaikkein suurituloisimmat hyötyvät. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön vaikutusarvion mukaan muutosten merkittävimmät negatiiviset vaikutukset kohdistuvat jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa oleviin eli pienituloisiin ja julkisia palveluita paljon käyttäviin. Kokonaisuutena arvioiden hallituksen politiikan arvioidaan lisäävän niin lapsiperheköyhyyttä kuin eläkeläisköyhyyttä.

Verotus ei ole ainoastaan tulojen keräämistä, vaan se on myös ohjauskeino: sitä, mitä halutaan enemmän, verotetaan vähemmän, ja sitä, mitä halutaan vähemmän, verotetaan enemmän. Vihreiden mielestä Suomessa tulisikin toteuttaa vihreä verouudistus, jossa verotus kohdistetaan toimeliaisuuden sijaan haittoihin ja kuluttamiseen. Vihreä verouudistus parantaisi työnteon kannattavuutta ja asettaisi oikean hinnan ilmasto- ja luontohaitoille. Samalla se pienentäisi tuloeroja. Osana vihreää verouudistusta keventäisimme ansiotuloverotusta painottaen erityisesti pienituloisia lapsiperheitä sekä työllistyviä pitkäaikaistyöttömiä ja nuoria. Samalla huolehtisimme, että riittävästä veropohjasta pidetään kiinni, jotta voimme taata laadukkaat palvelut.

Arvoisa puhemies! Verotuksen hyväksyttävyyden näkökulmasta on tärkeää, että kansalaiset kokevat verotuksen oikeudenmukaisena. Erityisesti se korostuu tiukan talouspolitiikan ja leikkausten aikana. Hallituksen veropolitiikka ei sitä ole, vaan suurimpia hyötyjiä ovat kaikkein hyvätuloisimmat. Hallitus päätti jo viime vuonna korottaa solidaarisuusveron alarajaa, eikä se ole vuoden 25 aikana aikeissa muuttaa kurssia. Vihreiden mielestä suurituloisten verotuksen keventäminen ei ole perusteltua samanaikaisesti, kun hallitus kohdistaa leikkauksia erityisesti lapsiin ja nuoriin sekä valmiiksi heikoimmassa asemassa oleviin. Vihreät jatkaisivat solidaarisuusveroa vuoden 23 tasolla, sekä tekisimme solidaarisuusverosta pysyvän.

Arvoisa puhemies! Hallituksen leikkauspolitiikan kärsijöinä ovat erityisesti nuoret, ja valtiontalouden sopeutuksen taakka on kasattu kohtuuttomasti erityisesti nuorten harteille.

Vihreiden mielestä onkin sinänsä perusteltua tarkastella myös eläkkeiden kasvun hillitsemistä, kuten hallitus tekee. Eläkkeiden kasvun hillitseminen tulee kuitenkin tehdä niin, että eläkeläisköyhyys ei syvenny. Hallituksen esitys sen tekee.

Lisäksi monet hallituksen päätökset kohdistuvat pienituloisiin eläkeläisiin. Hallitus esimerkiksi nostaa lääkkeiden hintaa, korottaa asiakasmaksuja sekä höllentää hoitotakuuta. Eläkeläisten keskuudessa on paljon julkisia palveluita käyttäviä henkilöitä, joihin hallituksen rajut leikkaukset sosiaali- ja terveyspalveluihin korostetusti kohdistuvat. Hallituksen olisikin peruttava erityisesti pienituloisiin eläkeläisiin kohdistuvat leikkaukset, samalla kun suurimpien eläkkeiden kasvua on mahdollista hillitä.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

Arvoisa puhemies! Vihreät jättivät tähän esitykseen oman vastalauseensa, joka löytyy mietinnön liitteestä 3. Se muodostaa kokonaisuuden, ja ehdotankin, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen numero 3 sisältyvät lakiehdotukset.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hopsu.

16.16 Inka Hopsu vihr: Arvoisa puhemies! Verotuksen ja ylipäättään päätöksenteon tulee olla oikeudenmukaista. Sitä tunnetta ja lähtökohtaa hallituksen esitykset suurituloisia suosien eivät valitettavasti edistä. Vihreiden esityksissä oikeudenmukaista linjaa halutaan vahvistaa.

Itse asiassa olen huolissani puheenparresta, jossa etenkin kokoomuslaiset poliitikot puhuvat verotuksesta nykyään kurituksena. Meidän tulee kuitenkin pitää huolta hyvinvointivaltion rahoituspohjasta ja siitä, että kaikki pysyvät mukana, yhteiskunta ei jakaannu ja työnteke säilyy kannattavana.

Lyhyestä virsi kaunis: kannatan edustaja Mikkosen esityksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Strandman.

16.17 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen kokonaisveroaste ei nouse siitä, millaiseksi keskustan säästötoimiin kykenemätön valtiovarainministeri sen meille perinnöksi jätti. Tämä hallitusohjelmaan kirjattu linjaus pitää edelleen. Hirmuista olisi ajatella, kuinka korkealle se nousisikaan, jos vasemmisto-oppositio olisi asiasta nyt päättämässä. Odotan mielenkiinnolla opposition vaihtoehtobudjettejä, joita täällä salissa käsitellään kuun loppupuolella. Ennakkokäsitykseni on, että vaihtoehdoissa tulee olemaan kylmää kyytiä työntekijöille, yrityksille ja huoltovarmuudellemme. Vasemmisto-oppositiolla ei ole rohkeutta tehdä tarvittavia rakenteellisia uudistuksia, saati pitkäjänteisyyttä odottaa jo nyt hallituksen tekemien toimien vaikutuksia.

Arvoisa rouva puhemies! Hallitus on linjannut, että työn verotusta kevennetään painotuen pieni- ja keskituloisiin. Koko kauden aikana työn verotusta kevennetään yli 400 miljoonalla, ja vuonna 2025 vähennys on noin 100 miljoonaa. Tämä on oikea linja. Sosiaaliturvamme on liian pitkään ollut liian kilpailukykyinen verojen jälkeen käteen jäävän palkan kanssa. Tämä on varmasti yksi syy, miksi meillä ei ole pohjoismaista työllisyysastetta, jolla voitaisiin turvata pohjoismainen hyvinvointivaltio. Tällä hetkellä aivan liian suuri osa työkykyisestä väestöstä on ollut pitkäaikaisesti sosiaaliturvan varassa. Järjestelmä valitettavasti on suorastaan jopa kannustanut siihen.

Arvoisa rouva puhemies! Erityisen positiivista hallituksen esityksessä on työtulovähennyksen lapsikorotus, joka on 50 euroa lasta kohden. Lapsikorotuksen tavoitteena on tukea lapsiperheitä sekä parantaa alaikäisten lasten huoltajien työnteon kannustimia. Lapsiperheiden hyvinvoinnille parasta onkin vanhempien työllistyminen ja sen tuoma taloudellinen vakaus. Kasvatusvastuuta ei voi eikä pidä ulkoistaa valtiolle.

Arvoisa rouva puhemies! Kokonaisuudessaan hallituksen veropolitiikassa otetaan askeleita oikeaan suuntaan, mutta työtä on vielä paljon tehtävänä, sillä vuosikymmenien ajan niitä askelia on otettu täysin väärään suuntaan. Valtion tulot ja menot ovat kroonisesti epätasapainossa, ja tämä epätasapaino tulee vaatimaan toimia myös tulevalla vaalikaudella, kuten myös IMF on todennut. Tämän hallituksen päättämä yhdeksän miljardin sopeutuskokonaisuus on saatava vietyä maaliin. Veropoliittisilla ratkaisuilla on oma sijansa, mutta

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

pääpainon pitää jatkossakin pysyä toissijaisten ja jopa turhien menokohteiden karsimisessa sekä tietysti aidon kasvun synnyttämisessä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Koskela, Jari.

16.21 Jari Koskela ps: Arvoisa rouva puhemies! Meillä on tässä käsittelyssä valtiovarainvaliokunnan mietintö ensi vuoden talousarvioasteikosta ja tuloverolaista yleisesti. Esitys sisältää hallitusohjelman ja viime kevään kehysriihen mukaisia sopeutustoimia. Esitys toteuttaa myös linjausta siitä, että työn verotusta kevennetään kohdistuen pieni- ja keskituloisiin. Koko hallituskauden aikana tätä verotusta kevennetään noin 400 miljoonalla. Ensi vuonna osuus tästä on noin 100 miljoonaa. Kevennys ehdotetaan toteutettavaksi korottamalla työtulovähennyksen vähennysprosenttia, enimmäismäärää ja poistumisprosentteja.

Arvoisa puhemies! Hallitus on linjannut, että kokonaisveroaste ei saa nousta siitä, mitä se oli kautemme alussa, ja tästä saadaan pidettyä kiinni. Suomessa verotus onkin jo erittäin kireää, ja mietinnössäkkin todetaan, että olemme hyvin lähellä sitä pistettä, jonka jälkeen lisäverotus ei enää tuokaan valtion kassaan lisätuloja. Pelivaraa on siis hyvin vähän. Nythän verotus tosiasiallisesti kiristyy kahden ylimmän tulokymmenyksen osalta, sillä ne on jätetty ensi vuonna indeksitarkistuksen ulkopuolelle. Puheet siitä, että hyvätuloiset eivät osallistuisi sopeutustalkoisiin, ovat perättömiä. Progressiivisen verotuksen ansiosta verotusjärjestelmämme jo rakenteellisestikin osallistaa yhteiskunnan hyvätuloisimmat suurella prosenttiosuudella mukaan hyvinvointiyhteiskunnan rahoittamiseen.

Arvoisa puhemies! Syntyvyys on viime kuukausina ollut tapetilla. Suomen syntyvyys on vajonnut historiallisen huonoihin lukemiin. Valtiolla on hyvin vähän keinoja puuttua yksilöiden valintoihin, mutta tiettyjä toimia voidaan tehdä. Olenkin iloinen, että työtulovähennykseen tehdään nyt lapsikorotus. Tämän lisäksi muistutetaan, että jo aiemmin on toteutettu lapsilisien korotus alle kolmivuotiailta lapsilta, ja pian käsittelyyn tuleva arvonnäisäverotusta koskeva muutos laskee hygieniatuotteiden ja vaippojen hintoja. Vastaavia lapsiperheille kohdistuvia verotuksellisia toimia pitää jatkossakin miettiä enemmänkin.

Arvoisa puhemies! Esitykseen sisältyy kotitalousvähennyksen rajausta, jolla tavoitellaan 100 miljoonan euron säästöä. Kotitalousvähennyshän otettiin käyttöön vuonna 1997, ja sitä on aikojen saatossa sekä kehitetty että voimakkaasti kritisoitu. Valiokunnan mietinnössä nostetaan esiin, että kotitalousvähennystä ovat käyttäneet eniten hyväosaiset, jotka muutenkin käyttäisivät vähennykseen oikeutettuja palveluita. Lisäksi huomautetaan, että kotitalousvähennys ei ole tutkimustiedon perusteella onnistunut niissä tavoitteissa, joihin sitä on odotettu.

Korostaisin kuitenkin, että kotitalousvähennys on jatkossakin käytössä ja sitä ainoastaan rajataan. Myös valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että tämän muutoksen jälkeenkin kotitalousvähennys on edelleen merkittävä tuki vähennykseen oikeuttavien palveluiden käyttäjille. Parasta olisi, jos löydettäisiin keinoja, joilla kotitalousvähennys saataisiin kohdistumaan nykyistä vielä paremmin ja se saataisiin nykyistä vakuuttavammaksi.

Arvoisa rouva puhemies! Nostaisin vielä muutoksen, jonka myötä työnantaja voisi jatkossa vähentää verotuksessa täysimääräisesti työntekijänsä ja tämän perheen muuttokustannukset sekä myös erilaisesta valmennuksesta aiheutuvia kuluja. Tämä kannustaa työn perässä muuttamiseen ja parantaa myös talouskasvun edellytyksiä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lintilä.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

16.25 Mika Lintilä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäisenä, jotta muistan, kannatan edustaja Lohen esittämää vastalause kakkosta käsittelyn pohjaksi.

Täytyy sanoa, että kyllä kokoomukselle aina verotus on ollut tärkeä ja hyvin keskeinen, ja kyllä he ovat tällä kertaa onnistuneet verrattaen hyvin. Tämä niin sanottu ministeritulo-luokan veronkevennys on ihan mittava ja tietysti perussuomalaisten avustuksella hyvin läpi viety.

Se, mistä olen pahoillani, on kotitalousvähennyksen mallin merkittävä heikentäminen. Aivan kuten tuossa aiemmin tuli, tämä kotitalousvähennyshän oli ensimmäisen kerran 97. Se oli silloin kokeiluluontoisena, mutta tässä talossa se tehtiin pysyväksi vuonna 2001, ja sen jälkeen sitä on parannettu. Voin sanoa, että Ruotsin verovaliokunta kävi täällä tutustumassa kotitalousvähennykseen ja Ruotsissa kotitalousvähennys otettiin sen jälkeen käyttöön. Ja nyt me mennään ihan eri suuntaan Ruotsin kanssa. Ruotsi koko ajan parantaa kotitalousvähennystä, me heikennetään. Eli me nähdään kyllä tilanne ihan eri tavalla Ruotsin kanssa, ja keskusta on ollut ehdottomasti sitä mieltä, että missään nimessä ei olisi tullut tässä hetkessä lähteä heikentämään sitä. Me tullaan näkemään selkeästi harmaan työn lisääntymistä tämän kotitalousvähennyksen heikentymisen kautta.

Ja sitten tietysti tämä hoivapalveluitten nosto esimerkiksi iäkkäämmille vanhemmille: Se on monille lapsille ollut täysin keskeinen asia, että he pystyvät yhdessä ostamaan hoivapalveluja sille iäkkäälle vanhemmalle, joka on toisella paikkakunnalla. Tässä otetaan nyt kyllä iso askel taaksepäin.

Kokonaisuutena tämä verotuksen solidaarisuusveron nostaminen 150 000:een on hyvin merkittävä, sitten eläkkeitten 50 000:n raja, jonka yläpuolelta... Kyllähän tämä on aika rajustikin hyvätulaisia suosivaa mallia. Keskustan mallista me löydämme huomattavasti taseisemmin jakautuvaa ja kaikille kohdistuvaa verotuksen keventämistä. Toivon, että me pystytään tekemään sellaista verotusta, joka on ennustettavaa ja joka kannustaa ihmisiä jatkossa.

Kyllähän tietysti hallitus onnistui ensimmäisenä tiputtamaan oluen verotusta 25 miljoonaa. Siinähan on tietysti verotuksellista ansiota yhdelle kaudelle.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

16.28 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen verolinja perusrakenteeltaan on monelta osin hyvä, mutta tämän painopisteen muutoksen osalta oikeastansa tätä työn verotusta yritetään keventää ja siirtää sitä kulutukseen. Tämä päälinja tässä on periaatteessa hyvä.

Mutta tähän verolinjaan ja tähän esitykseen liittyy nyt aika monta ongelmakohtaa sen takia, että kun meidän pitäisi saada talouskasvua aikaiseksi ja ostovoimaa aikaiseksi, niin tämä lyö niitä vasten kasvoja. Ja jos ajatellaan meidän omaa kotimarkkinaa, me tarvittaisiin työllisyyttä ja kasvua ja kysynnän turvaamista, ja siinä mielessä tämä on monelta osin sellainen, mikä pitäisi korjata, minkä edustaja Räsänen hyvin täällä toi jo esiin.

Muutama esimerkki näistä ongelmakohdista, kun katsotaan, mitä tässä on tekeillä:

Ensinnäkin, jos ajatellaan matkakuluvähennystä, joka tässä pienenee, niin pitempien työmatkojen osalta se on myrkkyä. Tässä mielessä se työllistymistä heikentää. Samaan voisi luetella tämän joukkoliikenteen alvin noston, joka on kaupunkiseuduilla semmoinen neljän prosentin nousu sen seurauksena, ja ne kaikki näkyvät siellä työmatkaliikenteen kuluna.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

No, täällä on tullut esille jo tämä kotitalousvähennyksen supistaminen, ja se on osa tätä aluetta, jossa työllisyyteen vaikutetaan. Esimerkiksi palvelu- ja hoiva-ammattilaisten osalta se supistaa kysyntää, ja tässä mielessä ne ovat suoraan työllisyyskysymyksiä.

No, sitten jos vielä luettelee niitä asioita, jotka vaikuttavat tähän kulutukseen noin kaiken kaikkiaan, niin voi ajatella, että on myöskin tämä edustaja Viitasen mainitsema ryöstöveronkorotus, eli tämä eläketulovähennyksen heikennys koskee 830 000:ta eläkeläistä. Se on valtava määrä eläkeläisiä, ja eläkeläisten eläke käytetään aika paljon kulutukseen, ja siinä mielessä se näkyy tässä kotimarkkinassa välittömästi. Täällä on tällaisia esimerkkejä.

No sitten, jos ajatellaan tätä kasvun osalta, sitä, mitä muita ongelmakohtia täällä on, niin hallitus heikentää edelleen aikuiskoulutusta leikkaamalla koulutusvähennystä. Tämä on jatkumo aikuiskoulutustuen leikkaamiselle ja ammatillisen koulutuksen leikkaamiselle. Tavallaan sitä osaamispääoman kasvattamista, jota me tarvittaisiin kasvuun, tässä koko ajan heikennetään monella, monella tekijällä. Meillä on täällä verotuksen linjassa tällaisia tekijöitä, jotka eivät ole hyviä, ja niitä pitäisi ehdottomasti korjata.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä kun näitä vaikutuksia käydään läpi, niin tästähän olisi pitänyt tehdä kattavia laskelmia näitten leikkausten ja veromuutosten yhteisvaikutuksista. Ne olisivat näyttäneet kyllä tämän verotuksen epäoikeudenmukaisen linjan ja tämän leikkauspolitiikan epäoikeudenmukaisen linjan, ja siltä osin ne olisi pitänyt tässä yhteydessä tehdä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savio.

16.32 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Opposition esittämästä kritiikistä huolimatta hallituksen esitys laeiksi tuloveroasteikosta ja tuloverolaista on tasapainoinen julkisen talouden surkea tilanne huomioiden ja sisältää eräiden veronkorotusten vastapainona myös kevennyksiä tuloverotukseen. Esimerkkinä näistä mainitsen työtulovähennyksen lapsikorotuksen, joka on ensi vuonna 50 euroa jokaista lasta ja kumpaakin huoltajaa kohti. Yksinhuoltajille lapsikorotus myönnetään kaksinkertaisena, joten kaikkiaan perheiden nettohyöty on 100 euroa vuodessa lasta kohti. Hallituksen veropolitiikka onkin lapsiperheitä ja työssäkäyntiä tukevaa ja kannustavaa erityisesti pieni- ja keskituloisten osalta, ja tämä linja on jatkunut ja jatkuu koko hallituskauden ajan. Mielestäni se on erittäin hyvä linja tässä hyvin vaikeassa julkisen talouden tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Hallitus on ikävä kyllä pakotettu menoleikkausten lisäksi myös verotuloja lisääviin sopeutustoimiin. Kotitalousvähennyksen prosentuaalinen hyvitys pienee mutta säilyy edelleen kannustavana. Tällä uudellakin vähennysmallilla saadaan todennäköisesti torjuttua harmaata taloutta varsin tehokkaasti, ja se on ollut yksi kotitalousvähennyksen alkuperäisistä tarkoituksista, eikä tämä kotitalousvähennyksen muutos tätä asiaa muuksi muuta. Pienituloisiin kotitalousvähennyksen ehtojen muutos vaikuttaa ylipäänsä selvästi vähemmän kuin suurituloisiin, ja lisäksi tutkimustulosten valossa kotitalousvähennys ei ole optimaalinen verotuki, mihin valiokunnan puheenjohtajakin esittelypuheenvuorossaan viittasi. Tämän vuoksi en voi yhtyä opposition väitteisiin kotitalousvähennyksen romuttamisesta nyt tehtävien muutosten vuoksi, mutta jään tietenkin jännityksellä odottamaan opposition vaihtoehtobudjetteja ja varsinkin niiden vaikutusarvioita. Toivottavasti ne ovat kattavampia kuin edellisinä vuosina.

Arvoisa puhemies! Kiinnitän vielä lopuksi huomiota verotuksen rakennetta ja ymmärrettävyyttä koskevaan yksityiskohtaan, hallitus nimittäin poistaa tällä esityksellä tuloista

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

tehtävän ansiotulovähennyksen ja korottaa vastaavalla summalla veroista tehtävää työtulovähennystä. Tämä muutos on hyvin perusteltu ja selkeyttää palkansaajien verotusta, kun veronmaksajan ei tarvitse enää miettiä, tehdäänkö vähennys bruttona verotettavista tuloista vai nettona suoraan maksettavista veroista.

Kiitos hallitukselle tästä esityksestä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Savola, poissa. — Edustaja Räsänen, Joonna.

16.35 Joonna Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Tässä tuloverokokonaisuudessa ihan ansaitusti huomiota ovat saaneet nämä kotitalousvähennykseen tehtävät muutokset, joita todella hallitus monella eri tapaa tekee. Eliikä hallitushan samalla korottaa tätä omavastuuta, pienentää sitä itse vähennystä ja pienentää varsin rajusti korvausprosentteja varsinkin kotipalveluiden osalta. Tällä hetkellä on ollut korotettu korvausprosentti näiden kotipalveluiden osalta, mitä esimerkiksi moni ikäihminenkin on käyttänyt ihan hoitopalveluiden ostamiseen kotiin tai mitä ihan moni suomalainen käyttää esimerkiksi siivouspalveluiden ostamiseen, minkä kautta on saatu myös yrittäjille töitä.

Nyt näissä palveluissa se korvausprosentti tippuu 60:stä 35:een. Kun samalla vähennyksen maksimimäärä laskee ja myös omavastuu nousee, niin on aivan selvää, että kyllä tältä osin voidaan puhua, että näiden palveluiden osalta kotitalousjärjestelmää romutetaan aika kovalla kädellä. Sen takia sosiaalidemokraatit esittävät, että varsinkin näissä kotipalveluissa, joissa todella monella palvelulla pystytään tukemaan esimerkiksi ikäihmisten kotona pärjäämistä, pidettäisiin tämä korvausprosentti nykyisellään, pidettäisiin omavastuu nykyisellään, koska tämä juuri johtaa sitten siihen, että nimenomaan pieni- ja keskituloisten mahdollisuudet hyödyntää tätä kotitalousvähennystä näiden kotipalveluiden osalta parani.

No, toinen muutos, jota me tähän kotitalousvähennykseen esitämme, on se, että olisi syytä, että hallitus toisi eduskuntaan esityksen siitä, miten laajemminkin tätä kotitalousvähennystä varsinkin remonttien osalta voitaisiin käyttää niin rivitalo- kuin kerrostalo-asunto-osakeyhtiöissä osakkaiden kustantamiin yhteisiin remontteihin, joita esimerkiksi ovat energiaremontit, joita monessa kohteessa tehdään. Ja tällä pystyttäisiin itse asiassa saamaan liikkeelle ihan varmasti energiaremontteja eri puolilla Suomea myös näissä asunto-osakeyhtiöissä ja tehtyä tästä järjestelmästä oikeudenmukaisemman, jotta myös näissä kohteissa asuvat henkilöt pystyisivät hyödyntämään tätä vähennysjärjestelmää. Olisi syytä, että hallitus tästä esityksen eduskuntaan toisi.

Arvoisa puhemies! Loppuun täytyy vielä todeta, että kun katson nyt tätä hallituksen linjaa ja vertaan sitä tähän SDP:n linjaan, niin ero tulee todella siitä, että SDP haluaa keventää enemmän pieni- ja keskituloisten palkansaajien, eläkkeensaajien ja pienyrittäjien verotusta ja sitä kautta tukea kotimaista ostovoimaa, tukea työllisyyttä, talouden kasvua. Ja sen sijaan, että suurimmat kevennykset hallitus on tehnyt tällä kaudella sinne ministereiden tuloluokkaan, laskisimme solidaarisuusveron alarajan sille tasolle, millä se oli, koska on oikein, että myös hyvätuloisimmat osallistuvat näihin talkoisiin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

16.38 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Täällä jo vähän kaipailltiin ja odoteltiin SDP:n vaihtoehtobudjettia, ja hyvä niin, koska voin kertoa jo tässä vaiheessa, että hyvähän siitä tulee. Mutta sen verran voisin sanoa, että ei sen tuloverotuksen kannalta kannata edes odotella, vaan kannattaa nyt lukea tästä SDP:n vastalauseesta tämä meidän linja, ja me olemme itse asiassa omissa puheenvuoroissamme täällä sen jo kertoneet. Eli siis summa summarum: SDP verottaisi tuloverolaissa pieni- ja keskituloisia palkansaajia ja eläkkeensaajaa kevyemmin kuin hallitus, noin sen puolisen miljardia, joka on tärkeä asia.

Tässä salissa, puhemies, on puhuttu hyvin paljon kasvusta ja työllisyydestä. Tänä päivänä on aivan selvää, että kasvun edistäminen on paljon kotimaisen kysynnän ja kulutuksen varassa, ja siksi ostovoima on tärkeää, ja SDP:n verolinja lähtee myös tämän tukemisesta. Enkä malta olla sanomatta tässä yhteydessä, että paitsi ovat nämä tuloverolain muutokset, niin myös täällä arvonlisäverolain puolella puhutaan paljon ihmisten ostovoimasta, ja siinäkin SDP:n linja eroaa hallituksen linjasta. Eli me emme olisi iskemässä arvonlisäveromoukarilla yrittäjiä ja kuluttajien kukkaroa, emme iskisi arvonlisäveromoukarilla luovia aloja, liikuntaa, kirjoja, kaikkea tätä, vaan antaisimme siellä kasvun kukoistaa.

Puhemies! Uskon, että minulla ja edustaja Räsäsellä menevät hieman ajatukset samaan suuntaan, nimittäin olen alun perin pyytänyt tämän puheenvuoron siksi, kun en tuossa edellisessä puheenvuorossa muistanut mainita, että tässä kotitalousvähennyksessä me esitämme myös selvitettäväksi sitä, että voisiko näitä asunto-osakeyhtiöiden remontteja tukea kotitalousvähennyksellä. Käytännössä se tarkoittaisi kerrostaloja ja rivitaloja, tällä hetkellä vain pientaloissa usein tämä mahdollisuus on. Tämä olisi viisasta — tämä olisi viisasta siksin, koska joka tapauksessa tällä hetkellä me olemme useassa muussa yhteydessä puhuneet huolestamme esiin siitä, että hallitushan on omilla toimillaan päinvastoin melkein pahentanut rakennusalan lamaa. Ei ole tehnyt mitään kunnon toimia sen elvyttämiseksi, ja sillähän on sitten ollut heijastusvaikutukset myös muille aloille ja myös muiden alojen työllisyyteen. Että kyllä se meitä on hirvittänyt, kun tässä ajassa supistetaan erityisryhmien asuntotuotantoa, vedetään Valtion asuntorahastoa alas. Ainakin tämän tyyppisillä toimilla sitten voisi paikata näitä kehityksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

16.41 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Hallituksen leikkaukset esimerkiksi asumistukeen ja työttömyysturvaan kohdistuvat rajusti pienipalkkaisiin työntekijöihin sekä lapsiperheisiin. No, nyt hallituksen esityksessä on lapsikohtaisen vähennyksen lisääminen työtulovähennykseen. Sosiaalidemokraatit kannattavat aloitetta mutta esittävät suurempaa lapsikohtaista vähennystä selkeämmän kannusteen luomiseksi työssä käymiseen. Sosiaalidemokraatit esittävät lapsikorotukseen 50 prosenttia korkeampaa tasoa.

Arvoisa puhemies! Kun puhutaan verotuksesta ja tuloveroista, niin on syytä tässä yhteydessä mainita tämän päivän uutisesta, jossa SAK:n jäsenliitot kertoivat tavoittelevansa kymmenen prosentin palkankorotustasoa. Tämähän on tässä tilanteessa tietysti täysin ymmärrettävää, ja myös SDP varmasti tukee tätä tavoitetta.

Kun esimerkiksi eilen puhuttiin tässä salissa siitä, että palkalla on tultava paremmin toimeen, niin onhan tämä siihenkin linjaan tänä päivänä ihan käypäinen esitys, mitä ammatiliitot ovat esittäneet. On myös tiedossa se, että THL on arvioinut, että kolmen vuoden aikana eli vuoteen 2027 mennessä työssäkäyvien köyhien, siis työssäkäyvien köyhien,

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

määrä tulee lisääntymään 27 000 köyhällä — siis työssäkäyvällä köyhällä. Onhan tämä tosi hälyttävää. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

16.42 Paula Werning sd: Arvoisa rouva puhemies! Tänään käsittelyssä oleva tuloveroesitys vuodelle 2025 herättää kysymyksiä siitä, mihin suuntaan hallitus on viemässä verotusta. Esitys lupaa helpotuksia monelle, mutta sekavuus ja ristiriidat pistävät miettimään, onko linja selkeä. Hallituksen tuloveropolitiikan linja on epäselvä. 2024 hallitus kevensi suurituloisten veroja, nyt se mukamas kiristää niitä. Hallitusohjelmassa se lupasi tehdä indeksikorotukset — lupaus, jonka se rikkoi 2024 osittain ja 2025 sitten taas eri tavalla. Hallituksen veropolitiikan linja on muuttunut vuoden aikana.

Puhemies! Hallitus aikoo nyt keventää työn verotusta pienituloisille, ja se on hyvä asia. Kuitenkin suuremmat linjat herättävät huolta. Samalla kun hallitus puhuu kevennyksistä, se kiristää eläkkeiden verotusta ja leikkaa koulutusvähennyksistä. Tämä vähentää mahdollisuuksia aikuiskoulutukseen, vaikka juuri työelämän muutoksissa koulutus on meille kaikille tärkeää. Lisäksi kun bensaverotusta kevennetään ja sähköautojen työsuhde-etua helpotetaan, herää kysymys, onko tässä johdonmukainen suunta vai vain ripoteltuja päätöksiä ilman selkeää punaista lankaa. Verotus vaikuttaa suoraan tavallisen ihmisen arkeen.

Tässä esityksessä on onneksi hyviäkin puolia, mutta SDP näkee, että pienituloisten verotusta voisi keventää vieläkin enemmän ja osallistumisen tasapuolistamiseksi suurituloisilta voisi periä solidaarisuusveroa. Kaiken kaikkiaan toivomme näihin verolinjauksiin johdonmukaisuutta niin, että suomalainen voi luottaa veropolitiikkaan, sen pysyvyyteen ja oikeudenmukaisuuteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona.

16.44 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Täällä, ihan oikeutetusti, kyseltiin myös sen perään, mikä on kokonaisuudessaan tämä SDP:n vaihtoehto. Kun tässä kokonaisuudessa nyt meillä on käsittelyssä vain tämä tuloverokokonaisuus, jossa todella SDP keventäisi pieni- ja keskituloisten palkansaajien, eläkkeensaajien verotusta sellaisella puolella miljardilla enemmän kuin hallitus, niin, totta kai, on rehellistä myös todeta, että muutenkin verotuksessa olisimme tekemässä erilaisia ratkaisuja. Niin kuin aina, nämähän ovat valintoja.

Jos nyt otan täältä tuloverokokonaisuudesta yhden eron, mikä on aika simppeli käydä läpi: Hallitushan todella jatkaa tätä täyssähköautojen työsuhdeautoetua, mikä tarkoittaa siis sitä, että muutama kymmenen miljoonaa käytetään valtion rahaa siihen, että pyritään tällä vuosikymmenellä saamaan liikenteeseen 10 000 täyssähköautoa. Hallituksen omankin esityksen mukaan näistä 8 500 autoa ostettaisiin joka tapauksessa, ilman tätä esitystä. Jokainen voi laskea siitä, paljonko tämä muutama kymmentä miljoonaa vuosittain on per nämä 1 500 autoa, joita sillä saadaan. Sen sijaan, että me tehtäisiin näin, olemme valmiita pitämään verottomana sen edun, että työnantaja voi halutessaan tarjota työntekijälleen esimerkiksi ilmaisen sähkölatauksen työpaikalla. Tämä etu kustantaa verotuksellisesti muutaman miljoonan vuodessa, hallituksen malli 20 miljoonaa. Tässä on yksi.

Tai toinen on se, että kun hallitus vaikkapa kiristää nyt todella eläkkeensaajien verotusta — tekee tämän edustaja Viitasen mainitseman ryöstöveron, jolla hallitus ajattelee saavansa 150 miljoonaa lisää — niin SDP olisi valmis esimerkiksi siellä pääomatuloverotuksen

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

puolella uudistamaan tämän osinkoverojärjestelmän, puuttumaan siihen verotuksen poraanreikään, joka meille on syntynyt. Eli puhutaan näistä listaamattomien osakeyhtiöiden huojennetuista osingoista, jotka tässä valtiovarainministeriön arvioinnissa tarkoittaisivat noin puolta miljardia euroa. Sillä peruisi aika monta hallituksen tekemää veronkiristystä, jotka osuivat tänne tavalliseen työssäkäyvään palkansaajaan tai eläkkeensaajaan, puhuttiin sitten todella tästä eläkkeensaajien lisäverosta tai esimerkiksi siitä, että hallitus nettovaikutuksiltaan 200 miljoonalla eurolla kiristää arvonlisäverotusta nostamalla tuotteet kymppikannasta 14 prosentin kantaan.

Kyllä täällä verotuksessakin on mahdollisuuksia tehdä erilaisia valintoja. SDP:n valinta on selvä: kevennetään enemmän pieni- ja keskituloisten palkansaajien, eläkkeensaajien työn verotusta ja vastaavasti ollaan esimerkiksi pääomatulojen puolella valmiita tekemään sellaisia kiristysia, jotka lisäävät oikeudenmukaisuutta, tilkitsevät meidän veropohjan aukkoja ja myös tasapainottavat valtiontaloutta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

16.47 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Ajattelin vielä puuttua yhteen kohtaan tässä hallituksen esityksessä, ja se on tämä koulutusvähennys, josta hallitus leikkaa. Pidän tätä valintaa varsin huonona myös oikeastaan peilaten siihen, mitä kaikkea muuta koulutuksesta on leikattu.

Hallitushan on lakkauttanut aikuiskoulutustuen, ja siinä kohtaa aika paljon kuultiin perusteluja siitä, että yksilöiden täytyy ottaa vahvempaa vastuuta omasta jatkokoulutuksestaan ja työnantajien tulee ottaa vahvemmin vastuuta jatkokoulutuksesta. Nyt sitten kuitenkin, jos katsotaan, niin koulutusvähennystä ollaan leikkaamassa, eli tässä ei ole oikein logiikkaa. Eikä ole kyllä logiikkaa siinäkään, että kun aikuiskoulutustuki lakkautettiin ja hallitus on luvannut, että siihen tilalle tuodaan sitten joku muu malli, niin valitettavasti sellaista mitään muuta mallia ei ole tuotu ja meillä on tilanne, jolloin jatkuvaa koulutusta tavallaan heikennetään nyt monelta kantilta, niitä mahdollisuuksia ihmisten siihen osallistua.

Kun kuitenkin samaan aikaan tiedetään, miten valtavasti maailma muuttuu, miten työelämä muuttuu, miten täydennyskoulutus, kouluttautuminen ja myös alanvaihto ovat yhä enemmän arkipäivää meille jokaiselle, niin silloin tämäntyypiset eri kautta tulevat leikkaukset koulutukseen ja aikuiskoulutukseen, jatkuvaan oppimiseen, ovat kyllä todellakin huolestuttavia. Ennen kaikkea, jos me mietitään, mitkä ovat ne keinot, miten me vastataan tässä muuttuvassa maailmassa koko ajan osaamista painottaviin erilaisiin työuriin, niin silloin meillä pitäisi olla näitä keinovalikoimia monenlaisia, ja nyt tämä leikkaus koulutusvähennyksestä on yksi heikennys tähän kokonaisuuteen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

16.50 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Muistutetaanpa nyt vasemmisto—oppositiota hieman tosiasioista. Nimittäin jos te olette nyt tämän noin puolitoista vuotta arvostelleet hallitusta paitsi säästöistä, paikoin jopa niitten riittämättömyydestä, mutta toisaalta arvostelleet myös tämän hallituksen verolinjauksia, niin saanen muistuttaa siitä, että SDP on esittänyt tätä hallitusta merkittävästi enemmän veronkiristysia, veronkorotuksia ja toisaalta merkittävästi tätä hallitusta vähemmän säästöjä. Siitä huolimatta, että valtiontalous on ollut kuralla 17 vuotta, vieläkin ei säästöt kelpaa, ja toisaalta nimenomaan niiden kas-

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

vu- ja työllisyystoimien osalta SDP on kaikista voimakkaimmin huutanut hallitusta peruuttamaan. Eli veronkorotukset kelpaavat mutta eivät menosäästöt eivätkä kasvu- ja työllisyystoimet.

Jos nyt palataan vaikka tuohon viime kevään takaiseen, niin silloin SDP ei suinkaan esittänyt puolet enemmän veronkorotuksia, ei kaksi kertaa enemmän veronkorotuksia, vaan noin kaksi ja puoli kertaa enemmän veronkorotuksia kuin tämä hallitus. Kun meidän veronkorotuksemme siinä 9 miljardin kokonaisuudessa liikkui 1,5 miljardin pakeilla, SDP:n vaihtoehdossa ne liikkui 3,4 miljardin pakeilla. Se on aikamoinen veromoukari, kuten edustaja Viitanen Tampereen valtuustossa tällä viikolla puhui, [Pia Viitasen välihuuto] veromoukari SDP:ltä nimenomaan palkansaajille, suomalaiselle sijoittamiselle... [Mikrofoni sulkeutui edustaja Pia Viitasen painaessa vastauspuheenvuoronappia — Pia Viitasen vastauspuheenvuoropyyntö] — Pyydän edustaja Viitasta odottamaan vastauspuheenvuoroa keskeyttämättä omalla painamisellaan minun puheenvuoroani.

Jatkan, jos puhemies sallii, vielä puheenvuoroni loppuun. SDP:ltä oli tulossa siis aivan jättimäinen veropommi nimenomaan suomalaisille, suomalaisille pääomille, kasvulle, sijoittamiselle, kaikelle tälle, ja samanaikaisesti te kritisointte tätä hallitusta kaikesta siitä. Se on minusta kaksinaamaista. Haluaisin kuulla teiltä enemmän tässä salissa, että puhuisitte teidän veronkorotusaikeistanne, koska sitä teillä on kaksi ja puoli kertaa enemmän kuin tällä hallituksella.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, vastauspuheenvuoro.

16.52 **Joona Räsänen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olisi varmaan ollut kyllä ihan hyvä, edustaja Vigelius, että edustaja Viitanen olisi teidät keskeyttänyt, niin että te ette olisi sitten mennyt puhumaan ihan hirveästi ohi totuuden. [Naurua] Tosiasiahan on, että viime syksynä tämän vuoden budjettiin SDP esitti pienemmät prosentit pieni- ja keskituloisille, siis matalamman verotuksen, suuremmat veronkevennykset tälle vuodelle. Siis ensi vuodellekin esitämme isommat veronkevennykset pieni- ja keskituloisille. [Timo Suhonen: Mitä ihmettä?] Tämä on se totuus.

Sitten, kun te puhutte näistä kiristyksistä, kyllä, se on ihan totta: Me esitämme, että uudistetaan nykyinen osinkoverotuksen porsaanreikä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Pääomat pois!] Me esitämme, että uudistetaan tämä nykyinen osinkoverotuksen porsaanreikä — siis se, jossa nyt esimerkiksi erilaiset toimijat ovat jopa alkaneet kikkailemaan holdingyhtiöjärjestelmällä. Se käy meille, se lisää verotuksen oikeudenmukaisuutta. Hallitus ei ole kyllä siihen puuttunut. Että seuraavan kerran kun puhutte, niin pitäytykää totuudessa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen, vastauspuheenvuoro.

16.54 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä se on muuten iso arvonlisäveromoukari, kun alempia kantoja nostetaan rajusti ja samaan aikaan tehdään historiallisesti suurin arvonlisäveron korotus kesken vuotta. Kyllä se aikamoinen moukari on, mikä täällä sitten hallituksella heiluu.

Mitä tulee näihin listaamattomiin yhtiöihin, mistä ollaan esitetty, niin emmehän me SDP:ssä ole ainoita, jotka ovat tätä esittäneet. Nimittäin valtiovarainministeriön oma työryhmä on jo kahdesti tätä esittänyt muun muassa siksi, että tämä malli ei kannusta investointiin, se ei kannusta kasvuun, vaan se kannustaa keräämään pääomia yhtiöiden sisään.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

Samaan aikaan se tarkoittaa myös sitä, että tällä hetkellä isojamin osinkotuloja voidaan nostaa minimaalisella verotuksella. Silloin puhumme verotuksen oikeudenmukaisuudesta.

Puhemies! Aivan kuten edustaja Räsänen totesi, tosiasia ja totuus on se, että jo tälle vuodelle, mutta myös ensi vuodelle, SDP verottaisi pieni- ja keskituloisia palkansaajia, eläkkeensaajia, pieniä yrittäjiä kevyemmin kuin mitä hallitus moukaroii.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiuru, vastauspuheenvuoro.

16.55 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei tässä kyllä voi välttyä ihmettelemästä, että, perussuomalaiset, te puolustatte sitä, että osinkoverotukseen ei saa millään tavalla puuttua. [Aino-Kaisa Pekonen: Näin on!] On käsittämätöntä, että kun suomalaiset asiantuntijat ovat ehdottaneet, millä tavalla niitä verotuksen porsaanreikiä voisi kitkeä tässä maassa, niin sen vertaa ei ole selkärankaa tämän salin oikealla laidalla, että asiallisesti otettaisiin näitä asiantuntija-arvioiden huomioita huomioon. Te menette kokoomuksen selän taa piiloon ja toteatte vain, ettei mitään ole tehtävissä, ja kehtaatte vielä tulla tänne puolustamaan ja menemään vielä oikealta kokoomuksesta ohi sanomalla, että tähän ei ikinä saa puuttua. Tämäntapainen yhteiskunnan kehittäminen osinkoverotukseen puutumatta jättämisellä on kyllä käsittämätön arvovalinta teiltä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom, varsinainen puheenvuoro.

16.56 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! En lähde vastaamaan provokaatioihin. [Aino-Kaisa Pekosen välihuuto] Kyllähän se tunnettu tosiasia on, että sosialistien kanssa ei kannata huutokauppaan ryhtyä, siinä jää aina toiseksi. [Kim Berg: Kuka ryhtyy?]

Mutta jos katsotaan tämän hallituksen ohjelmaa ja hallituksen veropoliittista linjaa, niin täytyy tietenkin peilata sitä siihen, mikä meidän julkisen talouden tila tällä hetkellä on. Siinä suhteessa, että meillä on alijäämä toistakymmentä miljardia ja hallituksen sopeutus tällä kaudella tulee olemaan noin yhdeksän miljardia kokonaisuudessaan, veronkorotusten osuus siitä potista on nähdäkseni maltillinen — joskin isoja korotuksia tehdään, ja olen niistä hyvin surullinen, kuten uskoakseni moni muukin, paitsi ehkä vasemmalla, jossa oltaisiin toivottu vielä enemmän veronkorotuksia.

Mutta jos lähdetään tästä ansiotuloverotuksen kokonaisuudesta liikkeelle, niin täytyy muistaa, että hallitusohjelmassa on painottaen pieni- ja keskituloisia linjattu 405 miljoonan euron edestä veronalennuksia, joista on toimeenpantu vasta osa tämän hallituskauden aikana. Eli älkää huolehtiko, sosiaalidemokraatit, työtä tekeväälle luokalle veronalennuksia on vielä tämän hallituskauden aikana luvassa.

Hieman olen pettynyt siihen, että teiltä ei ole tullut vielä kiitosta siitä, että kahden ylimmän tulodesiilin verotus reaalisesti kiristyy ensi vuonna, koska heiltä jätettiin tekemättä indeksitarkastus, eli rikkaille tulee teoreettisesti veronkorotus ensi vuodelle. Jos heidän tuloinsa nousevat inflaation verran, niin sinne ei tehty tarkistusta, toisin kuin muille tuloluokille.

Sanoisin, että ensi vuoden osalta yksi isoimmista voittajista ovat myöskin työssäkäyvät lapsiperheet ja yksinhuoltajat, joille tulee veronalennuksia työtulovähennyksen muodossa 50 euroa lasta kohden, ja yksinhuoltajilla tämä tulee olemaan tuplana eli 100 euroa lasta kohden. Tämä on tietenkin positiivinen linja lapsiperheiden kannalta, koska heillä on

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

myöskin paljon menoja lapsista johtuen. Näen, että tämä on myös kannustin lapsiperheille ottaa työtä vastaan.

Toisaalta on ajoneuvoveron perusveroalennus, joka keventää verotusta nimenomaan siinä luokassa, missä ei ole varaa ostaa niitä uusia sähköautoja ja hybridautoja — siihen yhdistettynä hallituksen muut veronalennukset liittyen polttoaineisiin, joista ensimmäinen on toimeenpantu viime vuoden budjetissa, ja hallitusohjelmassa on vielä linjattu yksi 100 miljoonan lisäys CO₂-komponentin muodossa. Muistutan, että sosiaalidemokraatit olisivat omassa vaihtoehdossaan jakeluvelvoitteen korottamisen lisäksi korottaneet myös polttoaineveroa, mikä olisi ollut suoraan isku suomalaisen työssäkäyvän duunarin, joka ajaa autolla sinne töihin, lompakkoon, mutta se taitaakin olla nykyään teidän pahin vihollisenne. [Pia Viitanen: Mites se työmatkavähennys?]

Totesitte myös pääomien verottamisesta, että mikä siinä on, että täällä ei olla siihen hirveästi valmiita. Sehän johtuu käytännössä siitä, että meillä Suomessa tällä hetkellä ei ole riittävästi pääomia. Tähän maahan ei investoida. Herätys! Suomesta puuttuu talouskasvu — 17 vuoteen ei talouskasvua. Tämä maa tarvitsee lisää pääomia, tämä maa tarvitsee lisää yrittäjiä, tämä maa tarvitsee lisää suomalaisia duunareita, joille jää enemmän palkasta käteen. Se on tämän hallituksen tavoitteena: enemmän ihmisiä töihin, enemmän menestyviä yrityksiä Suomeen. Suomi menestyy tämän hallituksen toimesta, [Krista Kiurun välihuuto] kun nämä toimeenpannaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

16.59 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Vaikea ymmärtää, mistä SDP:n puheenvuorot oikein kumpuavat. Siis minä puhuin verotuksen kokonaisuudesta, ja te alatte puhumaan jostakin osinkoverotuksesta tai erilaisista verohuojennuksista. [Pia Viitanen: Ei, vaan tähän viittasitte siihen!] Minä puhun siitä verotuksen kokonaiskuvasta, paljonko SDP lisäisi suomalaisten verotaakkaa, katsomatta sitä, miten se verotaakka välttämättä jakautuu, vaan kuinka paljon, moninkertaisesti enemmän te olette valmiita lisäämään verotaakkaa suomalaisille, olivat ne palkansaajia, olivat ne yrittäjiä, olivat ne sijoittajia, oli se omistavaa luokkaa. Teillä oli paljon enemmän veronkorotuksia kuin tällä hallituksella, joka joutui tekemään kompromisseja neljän puolueen välillä, mutta kun te yksin oppositiossa luotte oman vaihtoehdonne, jonka minäkin luin, niin kaksi ja puoli kertaa enemmän veronkorotuksia kuin tällä hallituksella. Jos se veromoukari heiluu, niin kyllä se heiluu siellä vasemmalla puolella salia. Totuushan on se, että jos te olisitte hallituksessa, te heiluttaisitte sitä veromoukaria, ette yksin, ette yksinvaltaisesti vaan toverienne kanssa siellä vasemmistoliitossa, vihreissä ja keskustassa ja lopputuloksena saattaisi olla vieläkin enemmän veronkorotuksia kuin mitä te yksin esitätte omissa vaihtoehdossanne esimerkiksi viime keväänä.

Luettelen täältä nyt joitain veronkorotuksia, mitä SDP on esittänyt. SDP olisi ollut valmiina korottamaan arvonlisäveroa — [Jaana Strandman: Juuri näin!] kyllä, arvonlisäveromoukari olisi heilunut, edustaja Viitanen — lisäksi ihmisten tuloveroja, ajoneuvoveroa, polttoaineveroa, työkoneiden polttoaineita, lahjaveroa, perintöveroa, valmisteveroja sekä lukuisia muita omistamisen, sijoittamisen ja yrittämisen veroja, näitä satojen miljoonien edestä, kokonaisuudessaan noin kolmella ja puolella miljardilla eurolla. [Jaana Strandman: Oho!] Alvia 800 miljoonalla, makeisia, virvoitusjuomia, alkoholia, tupakkaa vielä entisestään 400 miljoonalla, kotitalousvähennyksen supistamista 100 miljoonalla, ajoneu-

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

voveroa 100 miljoonalla, polttoaineveroa 170 miljoonalla. Työkoneiden polttoaineverotukea olisi leikattu 100 miljoonalla, lahjaveroa, perintöveroa ja niiden huojennuksia 170 miljoonalla, ja lukuisia muita veronkorotuksia, jotka kyllä koskettavat ihmisten arkea mutta myös niitä talouskasvun, sijoittamisen, yrittämisen ja pääoman edellytyksiä, mitä Suomeen tarvittaisiin. Me ollaan köyhä kansa. Me ollaan köyhä kansa, ja sellaisena me kyllä tullaan olemaan jatkossakin. Sellaiseksi me tulemme jäämään, jos himoverottajat vasemmalla saisivat päättää, mutta luoja kiitos, nyt pari vuotta voidaan mennä maltillisemmalla linjalla ja hieman kohti oikeampaa polkua. [Aino-Kaisa Pekonen: Leikata ihmisten palveluista!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mikkonen, Krista.

17.02 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! No, ihan ensin pitää sanoa tietysti tuosta äskeisestä edustaja Vigeliuksen listasta, että hallitushan on nimenomaan nyt korottamassa esimerkiksi sitä alvia puolitoista prosenttiyksikköä, tai on jo korottanut, ja alvikantoja ollaan nostamassa kymppikannasta neljääntoista, ja aika montakin siellä listassa olevaa asiaa on nyt tämä hallitus tekemässä. Mutta se siitä.

Kyllä minä itse näen, että verotusta tarvitaan nimenomaan siinä, että julkiset palvelut saadaan hoidettua, ja julkiset palvelut on juuri se, josta suomalaiset haluavat huolehtia — hyvästä koulutuksesta, hyvistä sote-palveluista, vaikka tiestön kunnosta. Eli kyllähän me, totta kai, verorahoja tarvitaan, ja on tärkeää, että niitä keräämme, mutta tietysti sen keräämisen tulee olla oikeudenmukaista, ja myös sitten niiden palveluiden osalta, mitä verorahoilla tuotetaan, pitää huolehtia, että se on oikeudenmukaista. Ja kyllä me kaikki tiedämme sen tosiasian, että nyt tässä tilanteessa meidän täytyy tarkastella niin sitä verotusta kuin palveluita ja miettiä, mistä voimme mahdollisia säästöjä tehdä. Sehän on nyt tätä arkipäivää täällä.

Mutta se, mikä oli tässä keskustelussa mielenkiintoista, oli se, että esille nousi tämä listaamattomien osakeyhtiöiden verotus, ja oikeastaan on hyvä, että se nousi tässä keskustelussa esille, koska kyllähän se on yksi Suomen verojärjestelmän selkeimmistä puutteista. Oli oikeastaan aika hämmästyttävää kuulla se, miten Perussuomalaiset sitä vahvasti puolusti, kun me tiedämme kuitenkin, että kaikki asiantuntijat ovat jo pitkään esittäneet, että se on verotus, jota tulisi tarkastella ja jota tulisi uudistaa. Se on nostettu lukuisissa tutkimuksissa ja raporteissa yhdeksi Suomen verojärjestelmän selkeimmäksi ongelmaksi, eikä vastaavaa veroetua ole missään muussa Euroopan maassa. Oikeastaan nyt, kun näinä aikoina hallituskin on sanonut jokaisen kiven kääntäneensä miettien sitä, mistä löydetään niitä keinoja julkisen talouden tasapainottamiseen, minusta on todella hämmästyttävää, että tähän ei ole kyetty puuttumaan. Sitä asiaa ei ole nostettu pöydälle ja lähdetty tutkimaan, mitä tälle tulisi tehdä. Jotenkin tämän keskustelun perusteella minulle valkeni, että ilmeisesti se on ollut sitten perussuomalaiset, jotka tämän työn ovat estäneet, ja tämä täytyy sanoa, että se on ehkä yllättäväkin kuulla ja varsin hämmästyttävää. Toivoisin todella, että sitä hallitus nyt rohkeasti lähtisi katsomaan ja miettimään, koska kyllä se on monella tapaa myös sentyyppinen verotus, jossa ei ole kyetty selkeyteen. Se ei ole neutraalia suhteessa toimialoihin ja yritysten rakenteeseen, ja näin se myös estää sen, että kilpailu olisi markkinoilla tehokasta ja pääomat ohjautuisivat tuottavasti.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Vastauspuheenvuoro, edustaja Vigelius.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

17.05 Joakim Vigelius ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tiedä, kenen puheenvuoroon viittaatte, mutta minä en ole tainnut mainita tässä salissa sanallakaan listaamattomien yritysten osinkoverotusta ennen tätä. En tiedä, kenen puheenvuoroihin te viittaatte ja kenen puheenvuoroista te itseänne ruoskitte tuohon keskusteluun, koska minä en ole niistä ainakaan tässä salissa puhunut. Minä puhuin verotuksen kokonaisuudesta. En puhunut kymmenien miljoonien enkä satojen miljoonien kokonaisuudesta, minä puhuin miljardiluokasta, siis siitä luokasta, mikä on se kokonaisuus eri puolueiden vaihtoehtoisissa verotuksen suhteen tällä hetkellä. Siellä puhutaan ei kymmenien miljoonien, ei satojen miljoonien, vaan miljardien, siis tuhansien miljoonien eroista puolueiden välillä, kuinka paljon haluttaisiin korottaa veroja. Se, että yksittäistä verotyyppiä muutetaan suuntaan tai toiseen sadoilla miljoonilla, se ei ollut minun pointtini, siihen minä en edes viittanut. Minä puhuin siitä kokonaisuudesta, kuka verottaisi enemmän ja kuka vähemmän.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Viitanen.

17.06 Pia Viitanen sd: Rouva puhemies! Minä todellakin toivon, minä toivon sydämestäni, että kuluttajat kävisivät nimenomaan tämän kokonaisuuden läpi ja vertailisivat niiden sisältöjä eri puolueiden, hallituksen ja vaikkapa SDP:n välillä.

Nimittäin tosiasia on se, mikä täälläkin on sanottu, että SDP:n vaihtoehto verottaisi kevyemmin pieni- ja keskituloisia palkansaajia, eläkkeensaajia, yrittäjiä. Yrittäjiä kaiken kaikkiaan verottaisimme merkittävästi kevyemmin kuin hallitus — emme tekisi näitä mukareita sinne. Ja kyllä, me puuttuisimme tähän listaamattomien yhtiöiden huojaennettuun osinkoon, joka on iso epäkohta. Kyllä, me puuttuisimme vaikkapa institutionaalisten sijoittajien lähdeveroon, joka muuten koskisi myös ammattiyhdistysliikettä. Ihmettelenpä, miksei se ole perussuomalaisille tähän mennessä kelvannut.

Alvista: Emme missään nimessä nostaisi näitä alempia kantoja. Siitä seuraa ainoastaan työttömyyttä ja huonoa kehitystä. Me emme olisi nostaneet nuorten ensiasunnon ostajien verotusta, emme missään nimessä, mutta hallitus tietenkin tätäkin meni nostamaan ja kävi nuorten kimppuun. Me emme nostaisi lääkkeiden verotusta. Me emme nostaisi joukkoliikenteen verotusta. Me emme nostaisi kirjojen, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden, matkailun verotusta ja tätä kautta kuihduttaisi kasvua. Tässä ovat meidän erot.

Ja minä, puhemies, todellakin toivon, että kuluttaja nimenomaan katsoisi sitä kokonaisuutta ja sen sisältöä ja vertaisi näitä arvovalintoja, niitä arvovalintoja, mitä tässä on tehty.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

17.08 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Veromoukaria 800 miljoonalla; yhden prosenttiyksikön korotus alviin; makeisten, virvoitusjuomien, alkoholin ja tupakan lisäveronkorotuksia 400 miljoonalla; [Välihuuto vasemmalta] kotitalousvähennyksen supistaminen 100 miljoonalla; ihmisten tuloverotuksen kiristäminen 130 miljoonalla; ajoneuvoveroa 100:lla; polttoaineveroa 170 miljoonalla; ja vielä työkoneiden polttoaineiden verotukea olisitte leikanneet myöskin 100 miljoonalla; lahjaveroa, perintöveroa ja niiden huojaennuksia 170 miljoonalla; ja lukuisia muita, lukuisia muita, ihmisten, yritysten, pääomien lisäverotusta SDP:n riveistä — teidän ihan keskenänne päättämiä veronkorotuksia, ei siis hallitusyhteistyössä.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

Se olisi mielenkiintoista nähdä, millaisen oppositio-ohjelman te tuossa oppositiossa, tuolla kokoonpanolla — SDP, vasemmistoliitto, vihreät ja keskusta — saisitte luotua ja kuinka paljon siellä olisi veronkorotuksia. Mutta yksinään SDP:n tekemässä oppositio-ohjelmassa oli 3,4 miljardia veronkorotuksia lisää. Tällä hallituksella on 1,5. Siinä on aika merkityksellinen ero, tuleeko veronkorotuksia 1,5 miljardia vai tuleeko niitä 3,4 miljardia. Se näkyy paitsi ihmisten arjessa myös siinä, kuinka paljon tänne pystytään ylipäättään houkuttelemaan pääomia, sijoittamista, kuinka kiinnostavaa on tehdä Suomen kaltaisessa valtiossa yritystoimintaa.

Tällä hetkellä tilanne on se, että ei tarvitse olla kovinkaan paljon päälle keskiansioiden, kun jokaisesta tienatusta lisäeurosta puolet kuuluu valtiolle, jopa enemmistö kuuluu valtiolle. Jokainen voi miettiä, kuinka innostava, talouskasvua puoleensa vetävä ympäristö on sellainen maa, jossa lisätyön tekeminen — ja arvokkaan lisätyön tekeminen — palkitaan sillä, että valtio vie yli puolet. Teet enemmän työtä valtion eteen kuin esimerkiksi oman perheesi tai oman elintasosi eteen. Siinä kannustavaa veroympäristöä Suomesta SDP:n malliin.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

17.10 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Tähän keskustelun lähtökohdaksi täytyy laittaa kuitenkin se, että jos Suomessa ei talous ole kasvanut 17 vuoteen — ajatelkaa, 17 vuoteen — niin kyllähän nyt jonkunäköisiä ratkaisuja pitää löytyä. Ja hallituksella on omansa: on kasvutoimet, on verotuksen kokonaisuus, on nämä sopeutustoimet, jotka on välttämättä tehtävä, jotta meillä hyvinvointivaltion rahoituspohja säilyy vakaana eikä jouduta tilanteeseen, jossa se kaatuu kokonaan. Ihmettelen, että te pystytte yksin oppositiossa, siis ilman, että teidän tarvitsee neuvotella kenenkään kanssa, löytämään yli kaksinkertaiset veronkorotukset tähän maahan, siis maahan, jossa kokonaisveroaste on yksi maailman korkeimmista. Suomessa ei ole juurikaan ja paljon pääomia, tänne ei investoida, ja teidän vastaus tähän kriisiin, jota voidaan kutsua kriisiksi, jos 17 vuoteen ei ole kasvanut — muuten järkyttävä hyvinvointitappio pienituloisille, keskituloisille, jokaiselle suomalaiselle — on kaksinkertainen veronkorotus suhteessa hallitukseen. On se uskomatonta. Veromoukari heiluu, terveisin sosiaalidemokraatit.

Kuitenkin korostan sitä, että jos katsotaan pieni- ja keskituloisten verotusta ja mitä sille tullaan tällä kaudella tekemään — ei vain vuonna 25 tai tänä vuonna, vaan sen koko neljän vuoden aikana, jolloin tämä hallitus tulee olemaan kasassa — niin siellä on yli 400 miljoonaa euroa veronalennuksia painottuen nimenomaan pieni- ja keskituloisille. Lapsiperheille ensi vuoden osalta, kuten aikaisemmin totesin, 50 euroa työtulovähennykseen per vanhempi, yksinhuoltajille korotettuna yhtä lasta kohden, eli 100 euroa perheelle, yksinhuoltajalle, 100 euroa, jos on lapsi. Se on positiivinen asia.

Kun minä katson sitä teidän vaihtoehtoanne ja jos ajattelisin, että olisin suomalainen, tuommoinen tavallinen rividuunari tuolla maaseudulla ja pitäisi lähteä vaikka sillä autolla töihin, niin kyllä pelottaisi sosiaalidemokraattien vaihtoehto. Ei naurattaisi. Mutta eipä tavallinen suomalainen duunari teidän edunvalvontalistallanne kovin korkealla valitettavasti viime vuosina ole ollutkaan enää. Siellä ehkä korostuvat sitten muut edut, kuten ay-johdon etu ja ay-liikkeen asema tässä yhteiskunnassa, mutta suomalainen duunari tulee siellä rivin viimeisenä, sivun pohjalla [Krista Kiuru: Ai suomalaisen duunarin puolella on tämä hallitus!] — sivun pohjalla. [Krista Kiuru: Nyt on aikoihin eletty! Nyt se kuultiin!]

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

Tämä hallitus on suomalaisen duunarin puolella ja tavoittelee sitä, [Välihuutoja] että tämä maa menestyy, tähän maahan syntyy työpaikkoja, tähän maahan tulee pääomia, joilla voidaan investoida, rakentaa tehtaita ja palkata työntekijöitä. [Krista Kiuru: Populismin huippu, hyvin menee!] Ne työntekijät syntyvät sinne yrityksiin, ja me tarvitaan menestyviä yrityksiä. — Kyllä, me tarvitsemme menestyviä yrityksiä. Sosiaalidemokraatit eivät tarvitse, te tarvitsette vaan veronkorotuksia ja heikkoa valtiota, jossa kukaan ei menesty ja kaililla on yhtä kamalaa.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

17.13 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Meillä on sikäli epäterve tilanne Suomessa, että meillä on monia puolueita, jotka oikeastaan elävät siitä, niiden kannatus elää siitä, että mahdollisimman moni ihminen on julkisten menojen, julkisten palveluiden, julkisten tulonsiirtojen varassa. Osan puolueista kannatus perustuu voimakkaasti siihen, että on ihmisiä, jotka ovat valtion varassa. Se johtaa valitettavasti monilla puolueilla myös politiikkaan, joka lepää sen varaan, että ei välttämättä halutakaan luoda niin innokkaasti Suomeen kasvua, vientiä, yrittämisen mahdollisuuksia ja edellytyksiä, tai toisaalta sitä, että ihmisillä olisi innostusta ja intressejä lähteä kasvattamaan omaa palkkatasoaan, omaa elintasoaan, ottaa vastaan lisätyötä. Mieluummin käytetään se aika — se arvokas, arvoisa aika, mikä saadaan erilaisissa lähetyksissä, kyselytunneilla, turuilla, toreilla, mikrofonin edessä, lavoilla — siihen, että puhutaan ihan hirveästi kaikesta siitä, mitä halutaan tehdä veronmaksajien rahoilla, mitä voidaan tarjota: palveluita, maksutonta, ilmaista, jonka maksaa sitten se tyyppi, joka tekee tosissaan työnsä siten, että jokaisesta tienatusta lisäeurosta, palkankorotuksesta, puolet meneekin valtiolle. Meillä on puolueita, jotka elävät siitä, että tarjoavat veronmaksajien rahoja muille.

Ja sitten on joitain puolueita — luoja kiitos, meillä on tällainen itse itseään tasapainottava järjestelmä, että jossain kohtaa syntyy myös vastavoima — jotka ajattelevat ja jotka yhdistyvät sen ajatuksen ympärille, että me tarvitaan itse asiassa enemmän työtä, me tarvitaan enemmän vaurautta ja me tarvitaan sitä, että tämä on kilpailukykyinen ympäristö sekä suomalaisille pyrkiä parempaan — parempaan vaurauteen, parempaan elintasoon — mutta myös niin, että kun tänne tulee ulkopuolelta ihmisiä maahanmuuttajina, myös he pääsisivät nimenomaan korkeaan tulotasoon kiinni erityisosaajina sen sijaan, että tuodaan halpatyömarkkinoille halpatyövoimaa ja poljetaan sillä suomalaisen duunarin palkkoja.

Minusta se olisi ihan mielenkiintoinen tutkimuslähtökohtakin, kuinka paljon SDP:n käyttämistä puheenvuoroista koskettaa oikeasti suomalaista työntekijää ja duunaria ja kuinka paljon niistä puheenvuoroista oikeasti keskittyy siihen, että puhutaan ja lahjotaan äänestäjiä erilaisilla julkisilla varoilla, uusilla palveluilla, joita voidaan tarjota nimenomaan näiden duunarien piikkiin. Siinä mielenkiintoinen tutkimusaihe, jos joku akateemikko tätä puhetta tällä hetkellä kuuntele.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Bergbom.

17.16 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! On vielä välttämätöntä nähdäkseni perustella hieman sitä, minkä takia hallitus ei tee... [Krista Kiuru: Perussuomalaiset keskustelee keskenään! — Vasemmalta: Ne keskusteli eilenkin! — Timo Suhonen pyytää

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

vastauspuheenvuoroa — Joakim Vigelius: Edustaja Kiuru ottaa puheenvuoron, jos haluaa puhua!]

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt puheenvuoro on edustaja Bergbomilla, ja sen jälkeen niitä saa täältä listan mukaan.

Kiitos, rouva puhemies! Sehän on tämän demokratian hieno puoli, että täällä kuka tahansa, joka tänne taloon on valittu, saa puhua, ja kun puhemies on puheenvuoron suonut, niin sen mahdollisuuden kyllä käytän, edustaja Kiuru.

Mitä tulee tähän hallituksen veropolitiikan linjaan, niin on vielä pakko perustella, minkä takia siellä ei ole tehty niin merkittäviä kiristyksiä sinne pääomapuolelle. Siinä on tietenkin se, että meidän pääomamme eivät ole sidottu vain Suomeen, vaan ne kykenevät kansainvälisesti liikkumaan. Pääomathan liikkuvat koko ajan. Mehän ei olla missään suljetussa saarella, vaan pääomat siirtyvät, ne siirtyvät Ruotsiin, ne siirtyvät Eurooppaan, Yhdysvaltoihin, Aasiaan. Jos täällä tehdään radikaaleja veropoliittisia ratkaisuja, kuten ehkä eräät haluaisivat — miljonääriverot sun muut — niin tiedätkö te, mitä tapahtuu? Ne pääomat siirtyvät täältä pois. Ja ne pääomathan pyrkivät aina löytämään sellaiseen paikkaan, jossa niillä pääomilla saadaan investoitua, niillä saadaan kasvua aikaan. Jos me nyt katsotaan, että 17 vuoteen tähän maahan ei ole kasvua syntynyt, niin herää kyllä kysymys, missä ne pääomat ovat. Miksei niitä ole tullut tänne? Ollaanko me epäonnistuttu kilpailemaan suhteessa moniin muihin maihin? Todennäköisesti ollaan.

Kiitän oikeastaan sosiaalidemokraatteja siitä, että teidän aikana yhteisöverotusta on laskettu Urpilaisen ollessa valtiovarainministerinä. Se oli hyvä ratkaisu, ja sillä varmistettiin se, että edes jonkun verran saadaan pääomia pysymään Suomessa. Ja positiivinen juttuhan oli muuten siinä se, että se alennus itse asiassa maksoi itse itsensä takaisin. Uskomatonta, mutta totta. Veronalennukset voivat saada aikaan myös tällaisen kehityksen, koska kun verotasojä muutetaan, niin voikin käydä niin, että niitä pääomia alkaa virtaamaan Suomeen, koska Suomi on houkuttelevampi investointiympäristö. Ja niillä pääomilla ja niillä tehtailä, niillä investoinneilla, synnytetään ja luodaan työpaikkoja, joilla valtio saa verotuloja, joilla rahoitetaan ne elintärkeät palvelut suomalaisille, mitä hyvinvointivaltioon kuuluu: koulut, poliisit, päiväkodit, puolustusvoimat, kaikki tämä.

Mutta jos me nyt katsotaan, miten on mennyt, niin huolimatta suurista sopeutustoimista rahat ovat edelleenkin loppu. Pitäisi hälytyskellojen alkaa soimaan. Onhan se helppo korottaa tietyn omistavan luokan verotusta, mutta siinä vaan valitettavasti usein käy niin, että verokilpailun vuoksi he siirtyvät muualle. Näin on tapahtunut jo osittain, Suomesta on lähtenyt hyvätuloisia muihin maihin pakoon perintöveroa ja ties mitä veroa. Eikä se nyt valitettavasti ihme ole. Heillä on kyky muuttaa. Mutta valitettavasti pienituloisilla ei ole sellaista ainakaan helppoa kykyä vain siirtyä tästä maasta joihinkin muihin maihin etsimään parempia olosuhteita. Sen takia minä toivon, että pidettäisiin yhdessä huolta siitä, että Suomi on myös tulevaisuudessa sellainen ympäristö, [Puhemies koputtaa] johon halutaan investoida ja joka luo työpaikkoja ja hyvinvointia kaikille tämän maan kansalaisille. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen, vastauspuheenvuoro.

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

17.20 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset vakuuttelivat jälleen äsken puheenvuoroissaan, että edustajat ovat duunarin asialla. [Miko Bergbom: Kyllä!] He ovat esimerkkinä tehneet jo semmoisia päätöksiä, joilla työttömyysturvan omavastuu muuttuu viidestä seitsemään päivään, on kansaneläkeindeksin jäädytys, joka vaikuttaa moniin etuuksiin, lomakorvauksen jaksotus on palautettu, yleisen asumistuen leikkaus, työttömyysturvan suojaosan poisto, asumismenojen ehtojen tiukentaminen, lapsikorotuksen poisto, lakko-oikeuden rajaaminen, lakkosakkojen asettaminen työntekijöille, aikuiskoulutustuen lakkauttaminen, vuorotteluvapaan lakkauttaminen, työssäoloehto 6:sta 12 kuukauteen, ansioturvan porrastaminen euroissa elikkä leikkaus, työssäoloehdon kertymisen lakkautus palkkatuetussa työssä, ikäsidonnoista poikkeuksista luopuminen. Sitten sieltä on tulossa paikallisen sopimisen uudistus, joka murentaa yleissitovia työehtosopimuksia. Sieltä on tulossa vientipalkkamalli, joka tarkoittaa sitä, että valtakunnansovittelijaa rajoitetaan neuvottelemasta paremmista palkoista. Sitten sieltä ovat tulossa määräaikaistuksien mahdollistaminen vuodeksi ilman perusteita, irtisanomisen helpotus ja niin edelleen ja niin edelleen ja niin edelleen.

Kuinka te kehtaatte sanoa, että te olette duunarin asialla? Hävetkää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vigelius.

17.21 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Muistutan SDP:n edustajaa siitä, että se ei ole pelkästään perussuomalaisten mielipide ja perussuomalaista politiikkaa seisoa duunarin takana, vaan on myös niin, että nykyisissä kannatusmittauksissa ja niitten tausta-aineistoissa käy hyvin selville, että Suomessa on tällä hetkellä kaksi selkeästi suosittua puoluetta duunareiden keskuudessa: on yhtäältä SDP, mutta siinä sijoituksessa aivan kiinni SDP:ssä on perussuomalaiset. [Vasemmalla: No ei ole! — Krista Kiuru: Gallupeilla sitä johdetaan näköjään perussuomalaisia!] Se pitää muuten täysin paikkansa. Ja SDP:n edustaja Kiuru kyllä tietää sen, jos tutustuu ollenkaan gallupien tausta-aineistoihin. Se on täysin yleistä tietoa. [Krista Kiuru: Onko teillä omia arvoja?] Perussuomalaisten duunarikannatus on käytännössä tällä hetkellä tasoissa SDP:n kanssa, ja niinä aikoina, kun esimerkiksi eduskuntavaalit on käyty: selkeästi suurin duunaripuolue.

Jos me mietitään tätä tilannetta, niin viime kädessä se, mikä on Suomen ongelma ollut viimeiset 17 vuotta, on ollut nimenomaan kasvun puute. Eli me olemme jääneet paitsi työllisyyskehityksessä myös bruttokansantuotteen kehityksessä selvästi jälkeen muita Pohjoismaita. Se on samalla johtanut myös kovaan velkaantumiseen. Meidän velkasuhteemme on selkeästi korkeammalla tasolla kuin muissa Pohjoismaissa Tanskassa, Ruotsissa ja Norjassa, ja jo yksinään se velkavuoren kasvu, jo yksinään se aiheuttaa tällä hetkellä meidän valtiontaloudelle merkittävän rasituksen. Puhutaan noin kolmesta ja puolesta miljardista eurosta joka vuosi, mitä me maksetaan velan korkoja, korkokuluja, kolme ja puoli miljardia. Se on itse asiassa suunnilleen se veronkorotustarve tai veronkorotushalu, mikä SDP:n vaihtoehtobudjetissa on. Jos ei oltaisi velkaannuttu, niin teidänkään ei tarvitsisi teoreettisesti esittää veronkorotuksia. Mutta ollaan velkaannuttu tosi paljon, ja se on nimenomaan työllisyyskehityksen ja toisaalta talouskasvun jälkeen jäämisen syytä.

Sitten me voidaan miettiä, me voidaan kuunnella asiantuntijoita siitä, mikä on saanut Suomen jäämään jälkeen pohjoismaisesta työllisyyskehityksestä ja toisaalta bruttokansantuotteen kehityksestä. Mikä on se syy, minkä takia ollaan jääty jälkeen? Aika useasti noussevat esille ne asiat, mitä esimerkiksi edustaja Suhonen mainitsi, siis asiat, että meillä on

Punkt i protokollet PR 115/2024 rd

jäykät työmarkkinat, että meillä ei vuosikymmeniin ole tehty niitä uudistuksia, taloudellisia ja työllisyysuudistuksia, joita olisi tarvittu, vaan meillä on kiristetty veroja ja jähmetytty paikoilleen ja katsottu vaan, kun 17 vuotta reaalista talouskasvua lipuu silmiemme ohi. Nyt ollaan siinä tilanteessa, että joudutaan miettimään, tehdäänkö säästöjä, tehdäänkö veronkorotuksia, tehdäänkö työllisyys- ja kasvutoimia, mutta näyttää siltä, että kaikkia näitä te olette voimakkaasti vastustaneet puolitoista vuotta — paitsi veronkorotuksia, niitä te kyllä esitätte.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten och avbröt behandlingen av ärendet.